

**ДО
НАУЧНО ЖУРИ**

**определено със Заповед РД-38-41 от 26.01.2023г.
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“**

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. д-р Биляна Богомилова Борисова, катедра „Ландшафтна екология и
опазване на природната среда“, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

върху дисертационен труд за получаване на ОНС „доктор“ в област на висше
образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално
направление 4.4. Науки за Земята (Хидрология на сушата и водните ресурси)

Автор на дисертационния труд: Александър Димитров Василев

**Тема на дисертационния труд: „Хидрографски характеристики на езерата в Рила
планина“**

Актуалност:

Темата на дисертационния труд притежава безспорна актуалност и ще продължи да бъде във фокуса на научните изследвания, повлияни от геоекологичните предизвикателства в условията на климатични промени и воден дефицит, както и на практиката – в устойчивото управление на планинските водосбори и техните ресурси.

Теоретична подготовка и творческа интерпретация на литературата

Характерът на изложението в теоретичната постановка на дисертацията и пряко свързаното с нея структуриране на изследователските задачи, показват, че докторант Александър Василев притежава добра теоретична подготовка за организиране на подобен тип научно изследване, за генериране на резултати, и за интерпретирането им спрямо вече известни на науката факти и данни.

Цел, задачи, научни хипотези и методи на изследване

Общият характер на дисертационния труд показва добра ориентация в научния проблем, ясна постановка на предмета на изследване и логично съответствие на поставените задачи. Използвани са широк спектър от методи за генериране на първична база данни, които в последствие са статистически обработени и анализирани спрямо познати в практиката класификации и прагови стойности (съответстващи на географските условия).

Онагледеност и представяне на получените резултати

Онагледяването на дисертационния труд съответства на приложените в изследването методи за генериране и обработка на информацията, и преди всичко в подкрепа на систематизирането на първичните данни и производните на тях статистически анализи.

Пространствените характеристики на обекта на изследване предполагат внимателно използване на картографската визуализация на информацията (вкл. с географски мащаб!), което може да подпомогне тематичния анализ на изходните данни спрямо географската среда на възникване и развитие на езерните тела, тяхното съвременно състояние и системни зависимости. Позволявам си да препоръчам на докторанта да отдели необходимото време за това в бъдещи дейности по популяризиране на резултатите.

Обсъждане на резултатите и приноси на дисертационния труд

Приемам така посочените приноси на дисертационни труд като обективни.

Резултатите от изследването предлагат съвременна инвентаризация на езерата в Рила по ключови параметри, което е сериозен принос на фона на много ограничената литература от първични географски данни, и създава богата информационна среда за надграждане на изследвания с различна тематична насоченост по отношение състоянието на езерата, на техните ресурси и свързаната с тях екологична среда.

Оценка за степента на личното участие на дисертанта в приносите

Така представеният за становище дисертационен труд формира впечатление за научно изследване, проведено от дисертанта със силна мотивация, постоянство и всеотдайност. Делът на теренните наблюдения в общата структура на изследването, представянето на обработената информация и обсъждането на резултатите ме убеждават, че докторантът е усвоил и приложил на практика система от утвърдени методи на изследване, които са в основата на оригинални научни резултати.

Критични бележки и въпроси

Като основен недостатък на оформянето на дисертационния труд бих определила липсата (вкл. графично представена) на методическа рамка, която да позволи да се проследи логиката на изследването, структурирането му по стъпки и методи на изследване, и съответно - на формиране и надграждане на оригинални резултати. Не става ясно как практически са съчетани преките с дистанционните методи на изследване. Липсват референции и ясно позоваване на версиите използваните софтуери и критичен поглед върху представителността на получените в хода на прилагането им резултати.

Наличието на стилистични и редакционни грешки в изложението (вкл. различното формулиране на заглавието в основния текст на труда и в автореферата) пречат на „четимостта“ на текста и възприемането на резултатите. Препоръчвам повишено внимание в това отношение при представянето на резултати в бъдещи научни публикации.

Отсъства и ясно адресиране на резултатите по отношение на потенциални заинтересовани страни и заявка на приложимост на получените резултати. На това основание се обръщам към докторанта със следните въпроси:

1. Кой от тестваните в изследването методи е най-подходящ за регулярен мониторинг на езерата в Рила?
2. Коя от анализираниите в дисертацията зависимости между морфометричните показатели на езерата е най-информативна за целите на управлението/опазването на високопланинските водосбори?
3. Предприето ли е организирането на емпиричните данни в подходяща геореферирана среда за систематизиране на данни (в методическата част се посочва приложението на ГИС)?

Публикувани статии и цитирания

Основни резултати от изследването са достойние на научната общност, което се потвърждава от представените публикации, пряко свързани с темата на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на горепосоченото приемам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“. **На това основание изказвам ПОЛОЖИТЕЛНОТО си становище ЗА ПРИСЪЖДАНЕ на ОНС „доктор“ на АЛЕКСАНДЪР ДИМИТРОВ ВАСИЛЕВ в професионалното направление 4.4. Науки за земята, научна специалност Хидрология на сушата и водните ресурси.**

Дата: 18.04.2023

Член на научно жури:

Доц. д-р Биляна Борисова